

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN-2020-467

15.6.2020

Fremtind Forsikring AS (Tidligere SpareBank 1 Skadeforsikring AS)

Retts hjelp

Tvist med VVS-firma og tvist mot daglig leder etter firmaets konkurs – én eller to tvister?

Sikrede kom i tvist med VVS-firma som utførte en totalrenovering av hennes badrom. Kontrakten ble hevet. Sikrede tok ut forliksklage mot firmaet da hun ikke fikk tilbakebetalt beløpet hun hadde forhåndsbetalt. Firmaet møtte ikke opp og ble i fraværdsdom dømt til å betale sikrede kr 168 780. Beløpet ble ikke betalt, og firmaet ble kort tid etter fraværdsdommen slått konkurs. Sikrede rettet deretter kravet på kr 168 780 pluss renter mot personen som hadde vært daglig leder i firmaet. Denne bestred kravet. Sikrede hadde fått innvilget retts hjelpdekning for tvisten mot VVS-firmaet, men søkte om ny retts hjelpdekning for tvisten mot daglig leder. Selskapet mente at dette var å anse som en fortsettelse av tvisten mot firmaet og avslo ny dekning. Selskapet bekreftet at tidligere innvilget retts hjelpdekning fortsatt kunne benyttes. Nemnda kom til at det kun forelå én tvist.

ANTATT ØKONOMISK OMFANG: forsikringssum kr 100 000

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om dekning under retts hjelpforsikringen og spørsmål om det foreligger én eller to tvister.

Det følger av vilkårene at forsikringen omfatter retts hjelp når sikrede er part i tvist, jf. pkt. 8.1.

Med tvist menes at et krav er framsatt og bestridt, jfr. pkt. 8.2.1.

Samlet erstatning ved hver tvist er begrenset til kr 100 000 selv om det er flere parter på samme side, jf. pkt. 8.3.

Sikrede inngikk en avtale om renovering av badrom med et VVS-firma i oktober 2017. Sikrede forhåndsbetalte en del av det avtalte vederlaget. Arbeidet ble imidlertid ikke utført i henhold til kontrakten, og sikrede fremsatte 27.12.17 krav om heving av avtalen og tilbakebetaling av kr 147 500. VVS-firmaet aksepterte hevingen, men bestred 29.12.17 at sikrede hadde krav på tilbakebetaling av hele beløpet. Sikrede fikk ikke noe av beløpet tilbakebetalt og tok ut forliksklage mot VVS-firmaet. Forliksrådet avsa fraværdsdom 13.3.18 hvor motparten ble dømt til å betale totalt kr 168 780 til sikrede. Sikrede fikk innvilget retts hjelpdekning for tvisten 18.1.18. Ut fra den fremlagte dokumentasjonen er det utbetalt kr 40 975 under denne dekningen.

VVS-firmaet ble slått konkurs kort tid etter at fraværdsdommen var rettskraftig. Sikrede meldte krav i boet, men fikk etter det opplyste ikke dekning for sitt krav. Sikrede fremmet derfor 18.3.19 et krav om erstatning direkte mot A. som hadde vært daglig leder/styreleder i VVS-firmaet. Kravet utgjorde kr 168 780 som VVS-firmaet var idømt å betale sikrede i fraværdsdommen, med tillegg av forsinkelsesrente, og var begrunnet i uaktsomhet hos A. Sikrede tok ut forliksklage mot A. da kravet ikke ble besvart. A. bestred ansvar i tilsvaret.

Sikrede søkte om rettshjelpdekning for tvisten mot A. Selskapet svarte at tvisten mot A. måtte regnes som samme tvist som det tidligere var innvilget dekning for. Sikrede mente tvisten mot A. var å anse som en ny tvist som utløste ny rettshjelpdekning.

Sikrede krever dekning under rettshjelpforsikringen og anfører at kravet mot A. er en ny tvist. Det er tale om to helt forskjellige rettslige spørsmål hvor den første tvisten gjaldt om håndverkertjenesten var mangelfullt utført/ikke utført. Saken mot A. gjelder spørsmål om han har utvist uaktsomhet som daglig leder/styreleder. Sakene er anlagt mot to forskjellige juridiske personer. Uklarhet i vilkårene må gå utover selskapet. Saken mot firmaet og saken mot daglig leder/styreleder er to adskilte saker etter tvistelovens system, både prosessuelt og faktisk. Sikrede viser til TOSLO-2017-115658 (om campingplass og medlemskap i forening).

Selskapet avviser ansvar og anfører at kravet mot A. er en del av tvisten mot VVS-firmaet. Det er ikke avgjørende at det foreligger ulike parter og ulikt rettslig grunnlag, men om det er tilstrekkelig årsakssammenheng mellom tvistene. Sikrede krever nå dekket det samme kravet fra A. som sikrede ikke fikk dekning for i boet til VVS-firmaet. Selskapet anfører at det er årsakssammenheng mellom de to delene av tvisten (mot firmaet og mot daglig leder/styreleder), og at det derfor dreier seg om én tvist.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om tvisten mot A. er en ny tvist under rettshjelpforsikringen.

Sikrede har rettshjelpforsikring hvor samlet erstatning ved hver tvist er begrenset til kr 100 000 selv om det er flere parter på samme side, jf. pkt. 8.3.

Sikrede reiste krav mot et VVS firma etter heving av en kontrakt om renovering av baderom. Ved dom i forliksrådet 13.3.18 ble VVS-firmaet dømt til å betale kr 168 780 til sikrede. Tvisten ble dekket under rettshjelpforsikringen.

Da VVS-firmaet ble slått konkurs og boet ikke hadde dekning for sikredes krav, reiste sikrede krav om erstatning med samme beløp direkte mot tidligere daglig leder/styreleder A. i VVS-firmaet.

Nemnda mener kravet mot A. her er en direkte følge av at kravet mot VVS-firmaet ikke førte frem. Det er samme underliggende krav både mht. grunnlag og beløp, og manglende betaling fra konkursboet er en nødvendig betingelse for at sikrede reiste kravet mot daglig leder. Selv om kravet mot A. er begrunnet i uaktsomhet, mener nemnda dette kravet må sees som en direkte videreføring av at kravet mot firmaets konkursbo ikke førte frem. Ut fra alminnelige årsaksprinsipper dreier det seg her om ett forsikringstilfelle, eller én tvist.

Sikrede viser til TOSLO-2017-115658, hvor retten kom til at et krav om eksklusjon fra en campingforening mot sikrede etter en forutgående tvist om oppsigelse av campingplass fra foreningen var en ny tvist. I dette tilfellet var det imidlertid ikke tale om å utløse en ny forsikringssum for eksklusjonskravet fordi oppsigelsestvisten oppsto før forsikringen ble tegnet. Rettens begrunnelse er også delvis knyttet til dette forholdet; Retten peker på at sikrede hvor det første kravet ikke er dekket ikke ville få dobbel dekning for samme arbeid. Dette avviker fra denne saken, hvor alt arbeidet med det underliggende kravet som den eventuelle uaktsomheten evt. er knyttet til allerede er dekket.

Den vesentlige begrunnelsen for ikke å dekke en direkte videreføring av et tidligere krav under en ny forsikring er imidlertid at en slik løsning åpner for spekulasjon mot selskapet ved at sikrede når han er i en tvistesituasjon som har mulighet til å utvikle seg i nye krav tegner forsikring for å oppnå dekning nettopp for dette. Retten avviser dette argumentet og peker på at det ikke var risiko for spekulasjon mot selskapet når kravet kom fra foreningen. Nemnda vil her peke på at oppsigelsen

også kom fra foreningen, og sikrede må ha vært klar over at eksklusjon var en mulig fremtidig misligholdsbeføyelse i denne konflikten. Nemnda er derfor ikke enig i rettens argumentasjon, men spørsmålet om spekulasjon er ikke relevant for nærværende sak.

Retten avviser også at alminnelige årsaks- og periodiseringsprinsipper fikk anvendelse når dette ikke var sagt i vilkårene. Nemnda finner et slikt argument problematisk. Det dreier seg om en variant av spørsmålet om samvirkende årsaker i forsikringsretten hvor et inntruffet forsikringstilfelle – her den innledende del av tvisten – virker sammen med en ny årsak – her uaktsomhet hos daglig leder – og fører til et nytt krav, se Bull, Forsikringsrett s. 235–236. Spørsmålet om det nye kravet skal utgjøre et nytt forsikringstilfelle – her en ny tvist – er et spørsmål om tolkning av formuleringen "hver tvist" og når årsakskjeden fra det første kravet er brutt.

Denne problemstillingen er behandlet på generell basis for skadeforsikring hos Trine-Lise Wilhelmsen, "The distinction between one and more than one insured event", Forsikringsjuridisk Forenings Publikasjoner nr. 80 og Scandinavian Institute Yearbook of maritime law SIMPLY 2003, kap. 5 og avsnitt 5.4. Konklusjonen er at man tar utgangspunkt i en påregnelighetsbetraktning; Dersom et inntruffet forsikringstilfelle medfører en høyere risiko enn normalt for nye skader, må den nye skaden henføres til samme forsikringstilfellet. Når man har en tvist om et pengekrav slik situasjonen er her, skaper tvisten en risiko for at motparten ikke betaler slik at man evt. må gå på et annet søksobjekt. Ut fra en påregnelighetsbetraktning dreier det seg derfor om samme tvist.

Et mulig argument for å si at årsakskjeden er brutt, er likevel å beskytte sikrede mot et stort udekket tap, jf. Wilhelmsen op. cit. Det ser ut som dette utgjør det avgjørende argumentet i tingrettens dom. I nærværende sak har imidlertid sikrede alt fått utbetalt en forsikringssum for det underliggende kravet mot VVS-leverandøren, jf. ovenfor, og det er da vanskelig å se noen grunn til at det nye kravet ikke skal sees som en del av den opprinnelige tvisten.

Nemnda mener etter dette at kravet mot A. må regnes som en videreføring av tvisten mot VVS-leverandøren.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Selskapet gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Vibeke Stiansen (selskapsrepresentant) og Gyrid Giæver (forbrukerrepresentant).